

Spektakl inspirowany inscenizacją Bohdana Cybulskiego

Mirosław Siedler (Aktor) i Mariusz Michalski (Bagażowy) podczas próby „Aktora”
Fot. Ryszard Biel

Trzecia realizacja Aktora w kraju

Stało się już tradycją, że na Międzynarodowy Dzień Teatru elbląski Teatr Dramatyczny przygotowuje zawsze premierę kolejnego spektaklu. Tym razem jest to „Aktor” Bogusława Schaeffera.

Jarosław Grabarczyk
jgrabarczyk@dziennikelblaski.pl

Spektakl, z inspiracji prapremierową inscenizacją Bohdana Cybulskiego, wyreżyserował Mirosław Siedler. Premiera spektaklu, do którego scenografię zaprojektował Grzegorz Malecki, a opracowanie muzyki jest według Bohdana Cybulskiego, odbędzie się w sobotę o godz. 19 na Dużej Scenie.

Powrót do spektaklu sprzed lat

Dotychczas „Aktor” Bogusława Schaeffera wystawiony został dwukrotnie — w 1991 roku w Łodzi oraz dwa lata później w Koszalinie. Tak więc elbląska realizacja jest trzecią z kolei. Dla Mirosława Siedlera, reżysera, a zarazem dyrektora elbląskiego teatru, jest to sztuka szczególnie ważna, gdyż to właśnie on zagrał tytułową rolę w prapremierowym przed-

stawieniu, które miało miejsce szesnaście lat temu w Teatrze Powszechnym w Łodzi.

— Tamten spektakl wyreżyserował nieżyjący już Bohdan Cybulski, scenografię i kostiumy przygotował Grzegorz Malecki, a ja grałem tytułową rolę — wspomina Mirosław Siedler. — Tworzyliśmy wówczas swoisty tercet twórczy. Dzisiaj wiem jednak, że wtedy byłem trochę za młody do tej roli, za mało doświadczony. Dlatego już od kilku lat przymerzałem się do własnej realizacji tej sztuki, patrząc na ten utwór i na zawód aktora już z zupełnie innej perspektywy. I w końcu podjąłem to wyzwanie, ponownie zapraszając do współpracy Grzegorza Maleckiego.

Jak dodaje dyrektor Siedler, Grzegorz Malecki jest nie tylko autorem scenografii i kostiumów do tego spektaklu, ale także współreżyserem, jego „okiem” na widownię.

Groteskowo o istotnych problemach

Jak przyznaje Mirosław Siedler, „Aktor” to spektakl nietypowy, w którym Aktor jest osobą dramatu, aktor gra Aktora. Z drugiej jednak strony nie ma tutaj głównego bohatera, gdyż wszystkie postacie dramatu są jednakowo ważne, każdy z aktorów odgrywa istotną rolę.

Schaeffer mnoży przed widzami pytania, by udzielać na nie wieloznacznych odpowiedzi... Co stanowi podstawę rywalizacji między aktorem a dramaturgiem? Czy twórcą i artystą jest każdy z nas? Czy jeśli pozytywna recenzja opublikowana jest w wysokonakładowym dzienniku, to sztuka jest wybitna? Co sława robi z artystą? Czy w sztuce muszą obowiązywać jakieś zasady?

O tych ważnych problemach tytułowego Aktora widz dowiaduje się w sposób ironiczny, groteskowy i chociaż często się śmieje, w gruncie rzeczy wychodzi z teatru głęboko poruszony.

— W naszym spektaklu pełno mamy różnego rodzaju cytatów, odnośników i aluzji, między innymi do współczesnej kondycji teatru — dodaje reżyser.

W obszarze spektaklu zobaczymy: Marię Makowską-Franceson (Piękna Dama), Martę Masłowską (Malgorzata), gościnnie Mirę Baranowską (Dziewczyna), Krzysztofa Bartoszewicza (Cham), Mariusza Michalskiego (Bagażowy), Tomasa Muszyńskiego (Reżyser), Lesława Ostaszkiwi-

cza (Śmieciarz), Jerzego Przewłockiego (Krawiec), Wojciecha Przybosia (Malarz) oraz Mirosława Siedlera (Aktor).

BOGUSŁAW SCHAEFFER

Urodzony w 1929 roku we Lwowie Bogusław Schaeffer (Schäffer) to kompozytor, dramaturg, grafik, teoretyk, krytyk muzyczny i wykładowca. Początkowo uczył się gry na skrzypcach w szkole muzycznej w Opolu, a następnie studiował kompozycję w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej (obecnie Akademia Muzyczna) w Krakowie u Artura Malawskiego. W roku 1953 ukończył studia muzykologiczne na UJ pod kierunkiem Zdzisława Jachimeckiego. W latach 50. pracował krótko w Polskim Radiu, PWM oraz Instytucie Muzykologii UJ. Od 1963 wykłada kompozycję w AM w Krakowie. Jest również profesorem kompozycji w Hochschule für Musik „Mozarteum” w Salzburgu. Schaeffer to także organizator i wykonawca koncertów nowej muzyki (m. in. wraz z MW2 Ensemble i Muzyką Centrum) oraz członek awangardowego stowarzyszenia artystycznego „Grupa Krakowska”. Jako dramaturg ma na swoim koncie wiele sztuk teatralnych (m. in. „Scenariusz dla nie istniejącego lecz możliwego aktora instrumentalnego”, „Scenariusz dla trzech aktorów”, „Kaczo”, „Tutam”, „Kwartet dla czterech aktorów”).

BOHDAN CYBULSKI

Bohdan Cybulski był reżyserem teatralnym, dyrektorem teatrów i muzykologiem. W 1970 r. założył i przez kilka lat prowadził Warszawską Grupę Teatralną — teatr studencki o znaczących dokonaniach. Pełnił funkcję dyrektora Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu (1979-82), Teatru Nowego w Warszawie (1882-89) i Teatru Powszechnego w Łodzi (sezon 1990/91). W ciągu ponad dwudziestu lat aktywności zawodowej zrealizował blisko czterdzieści spektakli w różnych teatrach, m. in. w warszawskim Teatrze Studio. Wyreżyserował, według własnych scenariuszy, kilka spektakli w Teatrze Polskiego Radia. Pozostawił maszynopisy kilku utworów dramatycznych i powieści autobiograficznej, łączył talenty twórcze z nieprzeciętnymi umiejętnościami organizacyjnymi. Teatry, które prowadził, stawały się ośrodkami działań interdyscyplinarnych — miejscami wydarzeń muzycznych, funkcjonowania galerii, działalności edytorskiej.